

РЕЦЕНЗИЯ

**на дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“
„АКАДЕМИЧНАТА АДАПТАЦИЯ НА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ
СТУДЕНТИ ЧРЕЗ ПРЕПОДАВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК “**

автор Ивелина Венциславова Ангелова,

област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика, научна специалност: „Теория на възпитание и дидактика“, към катедра: „Педагогически и социални науки“, Педагогически Факултет

Научни ръководители: проф. д-р Таня Борисова, дпн; доц. д-р Елена Лавренцова

Рецензент: доц. д-р Румяна Илчева Неминска

1. Обща оценка на кандидата

Ивелина В. Ангелова е завършила специалност „Българска филология“ в периода 2008г. – 2012г. в Пловдивски Университет „П. Хилендарски“ – бакалавърска степен. През 2014 г. – 2015 г. завършва и магистърска степен „Консултиране в социално-образователната сфера“ в Тракийски Университет. През целия си трудов стаж тя задълбочава и развива уменията си на преподавател по български език и литература, в т.ч. и в чуждоезиково среда (англоговоряща). Последователно работи в:

- Център за Европейски инициативи – преподавател по БЕ на чуждестранни доброволци в центъра (2015-2016)
- СОУ „Максим Горки“, СОУ „Иван Вазов“ Ст. Загора – преподавател по БЕЛ (2014г.)
- ТрУ, Ректорат - хоноруван преподавател по БЕ (2013г. – 2015г.)

- ТрУ, Медицински колеж – асистент по бълг. език (към момента).

От 2018 г. е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Педагогически и социални науки“, ПФ.

Според представените документи по конкурса Ивелина Ангелова успешно полага изпитите от докторантските минимуми в регламентираните срокове. Докторантката владее отлично три езика – английски, френски и руски, което конкретно кореспондира с технологията на дисертационната тема и изследване.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи:

В дисертационния труд се поставя за цел „да се разкрие характерът, съдържанието и особеностите на академичната адаптация на чуждестранните студенти по медицина, обучаващи се в български университет чрез преподаване на български с език посредник, както и да се анализира учебното съдържание по БЕ и да се пробира лексиката, необходима на студентите за улесняване процеса на академичната им адаптация“. Още в увода се разкрива широкото и актуално основополагане на изследователската цел. Актуалността на избраната проблематика се засилва и от това немаловажното обстоятелство, че в България все още няма достатъчно проучвания, изясняващи проблемите, свързани с адаптацията на чуждестранните студенти, въпреки задълбочаващата се обществена потребност от подобен род изследвания. Като се имат предвид законодателните промени, стремежът към европейската визия на висшето образование, смятам че за изследване е избран актуален за педагогическата теория и практика проблем. Неговата интердисциплинарност е насочена към съвременната теория и практика на чуждоезиковото обучение. Научното интерпретиране на въпроса за *академичната адаптация на*

чуждестранните студенти извежда дисертацията в измеренията за качество и съвместимост на висшето образование с европейските системи. Проблемът за социокултурната академична адаптация на чуждестранните студенти чрез преподаването на български език не е бил обект на самостоятелно и цялостно изследване, което прави труда особено значим и *дисертабилен*.

Методика на изследването:

Концептуална част на научния труд позволява една добра ориентация в широкоспектърния дисертационен проблем. Авторката показва научна прецизност при определяне на целта и задачите на изследването, което позволява тяхното последователно проследяване, разгръщане и емпирично реализиране. Използвани са подходяща комбинация от методи за интердисциплинарно качествено изследване и статистически методи за обработване на данни и резултати, чрез което се постига задълбоченост на анализа и се правят по-нататък в текста важни приносни изводи. Описани са пет изследователски инструмента – анкета и четири теста, които обхващат всички дисертационни задачи. Анкетата обследва мотивация, адаптивност, адаптационни проблеми, лингвистични проблеми при чуждестранните студенти медици. Тестовите са: модифициран тест на Л. В. Янковски, модифициран тест на А. Е. Афанасьева, тест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от битовата лексика”, тест „Степен на усвояемост на типични за български език изрази от студентската практика в болницата”. Целият методологичен интеграционен комплекс обхваща широката измеримост на изследователския проблем. Приложим е и се прилага в реални социо- и лингводидактични условия.

Направен е подробен анализ на получените данни, представена е педагогическа рефлексия върху проведеното емпирично изследване в реални

социо- и лингводидактически условия. Прави впечатление умението на докторантката да обобщава резултатите и да ги превръща в педагогически анализи с точни и конкретни предложения за решаване на проблемите на адаптацията при чуждестранни студенти медици и намаляване на тяхната интензивност.

Оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд „АКАДЕМИЧНАТА АДАПТАЦИЯ НА ЧУЖДЕСТРАННИТЕ СТУДЕНТИ ЧРЕЗ ПРЕПОДАВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК е плод на устойчив професионален интерес и дългогодишен труд на докторантката. Предлаганият авторов модел се базира на сериозни социологически и лингводидактически проучвания в теоретичен и практико-приложен аспект за решаване на конкретен научен проблем.

Изложението на дисертацията е структурирано в няколко самостоятелно обособени и логически обвързани части: „Теоретични предпоставки за адаптацията на личността на чуждестранния студент чрез образователното пространство на висшето училище“, Лингводидактични особености на взаимодействието с чуждестранни студенти в процеса на педагогическото общуване“, „Анализ на резултатите от изследването“, „Изводи и заключения“.

Изложението на труда следва логически издържана смислова цялостност и дава оригинални решения и насоки за работа. Компетентно и аналитично още в началото авторката представя своята концепция за осъществяване на изследователската идея на базата на личен преподавателски опит. Проследявайки разнообразни теоретични постановки, докторантката очертава ясни методологични основания, обосновани със социалната адаптация и лингводидактичните специфики на проблема.

Предложената иновативна идея за развитие на академичната адаптация на чуждестранни студенти чрез преподаване на български език обхваща:

- научно-теоретичната компетентност на докторантката да изведе най-приносното и структуроопределящо теоретично познание от социологията, лингвистиката и дидактиката;
- научно-прагматичната компетентност на докторантката да приложи този модел и да го представи във формат за мултиплициране в образователното пространство на висшето образование, чрез аналитично представяне на данни и резултати от изследването.

Приноси:

Основните приноси на дисертационното изследване имат своя научен, практико-приложен и социален ефект. В дисертационното изследване те са коректно формулирани. Откроявам ги като **научно-теоретични и практико-приложни**.

За оригинален научно-теоретичен принос откроявам:

- диагностичния инструментариум, реализиран така, че „силните и слабите страни на диагностичните средства взаимно да се балансират“;
- *таксономична система за социално-адапционна компетентност*, постигната, чрез представените критерии и показатели, по които се провежда емпиричното изследване.

За оригинален практико-приложен принос откроявам:

извършения педагогически анализ на учебното съдържание по български език, чрез което едновременно са постигнати целите на преподаването на

български език и са спазени изискванията за академична адаптация на чуждестранните студенти медици.

- научно, теоретично и емпирично обоснована програма по български език, включваща темите и урочното съдържание за първи и втори курс Медицина, англоезично обучение.“

Така оформени приносите представят една силна практико-приложна страна с конструиран интеграционен изследователски комплекс.

Заклучение:

В представения дисертационен труд се разработват оригинални научно-теоретични, практико-приложни и методологични идеи. Направеният анализ на дисертационното изследване и констатираните научни, практико-приложни и социално-значими изследователски резултати ми дават основание да препоръчам на Уважаемото жури да допусне до публична защита докторантката **Ивелина Венциславова Ангелова** и да ѝ присъди образователната и научна степен „Доктор” по професионалното направление 1.2. Педагогика (теория на възпитанието и дидактика).

06.01.2020 г.

доц. д-р. Р. Неминска:

REVIEW

of dissertation work for awarding Doctor's degree

**"Academic adaptation of foreign medical students through teaching in
Bulgarian language"**

Author Ivelina Ventsislavova Angelova,

in higher education 1. Pedagogical sciences, professional field 1.2. Pedagogy,
scientific specialty "Theory of education and didactics",
to the Department of Pedagogical and Social Sciences
of the Faculty of Education at Trakia University of Stara Zagora

**Supervisors: Prof. DSc Tanya Ivanova Borisova and Assoc. Prof. PhD
Elena Vitalievna Lavrentsova**

Reviewer: Assoc. Prof. PhD Romyana Ilcheva Neminska

1. Overall assessment of the candidate

Ivelina V. Angelova graduated Bulgarian Philology in 2008 - 2012 at the Plovdiv University "P. Hilendarski" - bachelor's degree. In 2014 - 2015 she completed her Master's Degree in Counseling in the Social and Educational Sphere at Trakia University. Throughout her career, she has deepened and developed her skills as a teacher of Bulgarian language and literature, including in a foreign language environment (English). Consistently works in:

- Center for European Initiatives - lecturer in Bulgarian language for foreign volunteers at the center (2015-2016)

- Maxim Gorki High School, Ivan Vazov High School, Stara Zagora - Lecturer in Bulgarian language (2014)

- Trakia University, Rectorate - part-time lecturer in Bulgarian language (2013 - 2015)

- Trakia University, Faculty of Medicine – Assistant Professor in Bulgarian language (currently).

Since 2018 she is a PhD student of independent preparation for the Department of Pedagogical and Social Sciences, Faculty of Education.

According to the submitted documents for the competition, Ivelina Angelova successfully passes the exams of the doctor's minimums within the prescribed time limits. The PhD student is fluent in three languages - English, French and Russian, which corresponds specifically to the technology of the dissertation topic and research.

2. The relevance of the topic and the appropriateness of the goals and tasks:

The dissertation aims to "discover the nature, content and peculiarities of the academic adaptation of foreign medical students studying at a Bulgarian university by teaching Bulgarian through mediator language, as well as to analyze the educational content in Bulgarian language and to select the vocabulary needed by students to facilitate their academic adaptation process." The introduction reveals the broad and current foundation of the research objective. The relevance of the chosen issues is further enhanced by the fact that there are still insufficient studies in Bulgaria to clarify the problems related to the adaptation of foreign students, despite the growing public need for such studies. Considering the legislative changes, the pursuit of the European vision of higher education, I believe that a problematic issue has been chosen for research in pedagogical theory and practice. His interdisciplinarity is focused on contemporary theory and practice of foreign

language teaching. The scientific interpretation of the issue of academic adaptation of international students brings the dissertation into the dimensions of quality and compatibility of higher education with European systems. The problem of sociocultural academic adaptation of foreign students through the teaching in Bulgarian language has not been the subject of independent and comprehensive research, which makes the work particularly meaningful and dissertative.

Research methodology:

The conceptual part of the scientific work allows a good orientation in the wide-ranging dissertation problem. The author demonstrates scientific precision in determining the purpose and tasks of the study, which allows their consistent tracking, deployment and empirical implementation. A suitable combination of interdisciplinary qualitative research methods and statistical methods for processing data and results are used, which provides a thorough analysis and further important conclusions are drawn in the text. Five research instruments are described - a survey and four tests covering all dissertation tasks. The survey examines motivation, adaptability, adaptation problems, linguistic problems in foreign medical students. The tests are: a modified test by L. V. Yankovski, a modified test by A. E. Afanasieva, a test of "Degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions", a test of "Degree of assimilation of typical Bulgarian language expressions for practice in the hospital." The whole methodological integration complex encompasses the broad measurability of the research problem. It is applicable and applied in real sociolinguistic and didactic conditions. A detailed analysis of the obtained data was made, pedagogical reflection on the empirical study conducted in real sociolinguistic and didactic conditions is presented. It is noteworthy that the PhD student has the ability to summarize the results and turn

them into pedagogical analyzes with accurate and concrete suggestions for solving the problems of adaptation of foreign medical students and reducing their intensity.

Assessment of dissertation

The dissertation, called "ACADEMIC ADAPTATION OF FOREIGN STUDENTS THROUGH THE TEACHING IN BULGARIAN LANGUAGE is the result of a steady professional interest and a long-term work of the PhD student. The proposed model of the author is based on serious sociological and linguodidactic studies in theoretical and practically applied aspect for solving a specific scientific problem.

The dissertation presentation is structured in several separate and logically related parts: "Theoretical prerequisites for the adaptation of the foreign student's personality through the educational space of the higher education institution", "Linguodidactic features of interaction with foreign students in the process of pedagogical communication", "Analysis of results from the study", "Conclusions".

The work exposition follows a logical meaningful integrity and gives original solutions and directions for work. Competently and analytically, from the very beginning, the author presents her concept for the implementation of the research idea on the basis of personal teaching experience. Following a variety of theoretical assumptions, the PhD student outlines clear methodological grounds, justified by the social adaptation and linguodidactic specifics of the problem.

The proposed innovative idea for the development of academic adaptation of foreign students through teaching in Bulgarian language covers:

- the scientific-theoretical competence of the PhD student to derive the most profitable and structurally determining theoretical knowledge from sociology, linguistics and didactics;

- the scientific and pragmatic competence of the PhD student to apply this model and to present it in a format for multiplication in the higher education space, through analytical presentation of data and research results.

Contributions:

The main contributions of the dissertation research have their scientific, practical and social impact. They are correctly formulated in the dissertation research. I highlight them as scientific-theoretical and practical-applied.

For original scientific-theoretical contribution I highlight:

- a diagnostic toolkit designed to "balance the strengths and weaknesses of the diagnostic tools";

- a taxonomic system for socioadaptive competence, achieved through the presented criteria and indicators by which the empirical study is conducted.

For original practical contribution, I highlight:

- the performed pedagogical analysis of the educational content in Bulgarian language, which simultaneously achieved the goals of teaching in Bulgarian language and complied with the requirements for academic adaptation of the foreign medical students;

- a scientifically, theoretically and empirically grounded program in Bulgarian language, including the topics and the content of the first and second year courses in Medicine, English language training.

The contributions thus formed represent a strong practical and applied product with an integrated research complex.

Conclusion:

In the presented dissertation original scientific-theoretical, practical-applied and methodological ideas are developed. The analysis of the dissertation research and the findings of scientific, practical and socially significant research results give me a reason to recommend the Honorable Jury to allow the PhD student Ivelina Ventsislavova Angelova go to public statement and to award her educational and scientific degree "Doctor" in the professional field 1.2. Pedagogy (theory of education and didactics).

06/01/2020

Assoc. Prof. PhD R. Neminska: